

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego wspiera samorządy i liderów wsi

Ogólnopolski Dzień Sołtysa, 17 marca 2019 r., Łowicz

Istotną częścią działalności Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego, uwzględniającą zróżnicowany charakter jednostek samorządu terytorialnego, jest wsparcie oferowane gminom wiejskim. Jednym z pierwszych porozumień podpisanych przez NIST było porozumienie o współpracy z Krajowym Stowarzyszeniem Sołtysów. Przedstawiciele Instytutu uczestniczą w spotkaniach Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz biorą udział w wydarzeniach dotyczących funkcjonowania sołectw np. w czwartej ogólnopolskiej konferencji naukowej pn.: Wiejski nie znaczy gorszy zorganizowanej z okazji Dnia Sołtysa przez Stowarzyszenie Sołtysi Mazowsza w Izabelinie. Pod patronatem NIST odbył się w Opocznie I Kongres Kół Gospodyń Wiejskich Województwa Łódzkiego.

W Polsce działa ponad 40 tys. sołtysów, którzy często stają się liderami lokalnych społeczności. Urząd sołtysa został utworzony na przełomie XII i XIII wieku, we wsiach lokowanych na prawie niemieckim. Pierwszym sołtysiem zostawał zasadzca, który reprezentował interesy feudalnego pana. Oczywiście przez wieki kompetencje ulegały zmianie. Dziś to w sołectwach rozpoczyna się gminna demokracja.

Sołtys organizuje zebrania wiejskie, podczas których omawiane są wszelkie zagadnienia związane z życiem publicznym - od dróg przez infrastrukturę wodno-kanalizacyjną po szkoły czy przedszkola. To sołtys odpowiada również za aktywizację kulturalno-społeczną mieszkańców sołectwa, inicjując i organizując różnego rodzaju imprezy okolicznościowe.

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego przeprowadził w maju i czerwcu br. cykl szkoleń nt. „Fundusz sołecki w praktyce” w Poznaniu, Dobieszkowie, Sieradzu i Słupsku. Łącznie przeszkolono blisko 360 sołtysów z dwóch województw: łódzkiego i pomorskiego. NIST w czerwcu br. zorganizował w Łodzi szkolenie adresowane do przedstawicieli Kół Gospodyń Wiejskich z województwa łódzkiego nt. „Praktyczne wykorzystanie profilu zaufanego na przykładzie ePUAP i innych usług elektronicznych”, które zgromadziło ponad 70 uczestników.

dr Iwona Wieczorek
Dyrektor Narodowego Instytutu
Samorządu Terytorialnego

Sołtys liderem lokalnej społeczności

Dzień Sołtysa, 11 marca 2019 r., Łódź

Rozwój funduszy sołeckich, większe nakłady na tzw. granty sołeckie sprawiają, że rola sołectw w ostatnich latach zyskuje na znaczeniu. Ciężka i często niedoceniana praca jest dostrzegana przez najważniejsze osoby w państwie. Według premiera Mateusza Morawieckiego, bycie sołtysem to „ciężki kawałek chleba, trzeba siły i wytrwałości”. Nie tylko słowa uznania padały z ust przedstawicieli rządu podczas Ogólnopolskiego Dnia Sołtysa w Łowiczu, ale także mówiono o różnych formach wsparcia dla wsi

jakie było, jest i będzie udzielane.

Wsparcie oferowane gminom wiejskim jest również istotną częścią działalności Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego. Jednym z pierwszych porozumień podpisanych przez Instytut było porozumienie o współpracy z Krajowym Stowarzyszeniem Sołtysów. Przedstawiciele Instytutu uczestniczą w spotkaniach Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz biorą udział w wydawnictwach dotyczących funkcjonowania sołectw m.in. w czwartej ogólnopól-

skiej konferencji naukowej „Wiejski nie znaczy gorszy” zorganizowanej z okazji Dnia Sołtysa przez Stowarzyszenie Sołtysi Mazowsza w Izabelinie.

Instytut zorganizował również szkolenie „Fundusz sołecki w praktyce” i był partnerem I Kongresu Kół Gospodyń Wiejskich Województwa Łódzkiego. Jedną z ostatnich ekspertyz NIST dotyczyła również funkcjonowania funduszu sołeckiego: „Funkcjonowanie Funduszu Sołeckiego w latach 2010-2017. Analiza prawno-statystyczna i postulaty de lege ferenda”.

Rekordowe wsparcie dla wsi w województwie łódzkim

Prawie 4 mln zł przeznaczył w tym roku na granty sołeckie Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego. To najwyższa kwota w kraju, którą samorząd przeznaczył na ten cel.

Do sięgania po te środki zachęcał Grzegorz Schreiber, Marszałek Województwa Łódzkiego podczas spotkania z sołtysami z okazji Dnia Sołtysa w Łódzkim Domu Kultury. Na spotkanie przybyło około dwustu sołtysów, a także znamienici goście: wojewoda łódzki Zbigniew Rau, przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego Iwona Koperska i parlamentarzyści: Joanna Kopcińska, Waldemar Buda i Antoni Macierewicz.

Uczestniczyli w nim również przedstawiciele Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego.

Ostatecznie beneficjentami grantów sołeckich zostało 410 miejscowości z województwa łódzkiego. Najwyższa kwota dotacji wyniosła 10 tys. zł, jedna gmina mogła złożyć maksymalnie trzy wnioski.

W tym roku sołtysi mogli świętować swój dzień po raz drugi podczas Ogólnopolskiego Dnia Sołtysa w Łowiczu. Z prawie tysiącem sołtysów spotkali się premier Mateusz Morawiecki, ministrowie, wojewodowie. Nie zabrakło również samorządowców z Marszałkiem Województwa Grzegorzem Schreiberem i przedstawicielami Instytutu, w tym Dyrektorem dr Iwoną Wieczorek.

rem i przedstawicielami Instytutu, w tym Dyrektorem dr Iwoną Wieczorek.

- Sołtysi to instytucje, które pełnią fundamentalną rolę dla funkcjonowania samorządów – powiedział Wojewoda Pomorski Dariusz Drelich. - To osoba, która jest pierwszym urzędnikiem Rzeczypospolitej, pełni funkcje społeczne. Te osoby działają skutecznie.

Najbardziej zasłużeni sołtysi otrzymali od premiera Medale 100-lecia Odzyskania Niepodległości. Swoje stoiska wystawiły koła gospodyń wiejskich z województwa łódzkiego oraz łowickie firmy, produkujące żywność cenioną nie tylko w kraju.

Fundusz sołecki – aktywne społeczeństwo wiejskie

Szkolenie - „Fundusz sołecki w praktyce”, 18 maja 2019 r., Poznań

Fundusz sołecki (będąc formą budżetu partycypacyjnego) to środki finansowe wyodrębnione w budżecie gminy, które są zagwarantowane dla sołectw na wykonanie przedsięwzięć służących poprawie warunków ich życia. To zebranie wiejskie – czyli mieszkańcy danego sołectwa podejmują decyzje na co mają zostać wykorzystane ww. środki finansowe. Dlatego też, to samym mieszkańcom zależy na tym, aby środki były wydawane w sposób prawidłowy i efektywny. Ustawą o funduszu sołeczkim wprowadzono zestandaryzowany system wsparcia inicjatyw lokalnych, który umożliwia realizację ważnych społecznie przedsięwzięć na terenie sołectwa. Dzięki ustawie o funduszu sołeczkim nastąpił znaczny wzrost aktywności społecznej i inicjatyw obywatelskich na terenach wiejskich.

Dynamicznie rośnie liczba gmin tworzących fundusz sołecki. Dziesięć lat temu, gdy wprowadzono przepisy umożliwiające jego tworzenie, wyodrębniono go w ponad 1100 gminach. W 2018 r. było ich 1596. W ślad za tym

rosną nakłady w ramach na fundusz sołecki. W ubiegłym roku zaplanowano wydatki na poziomie ok. 558 mln. zł

Odpowiedzią na rosnące zainteresowanie omawianą problematyką są szkolenia organizowane przez Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego. Instytut przygotował analizę „Funkcjonowanie Funduszu Sołecznego w latach 2010-2017. Analiza prawno-statystyczna i postulaty de lege ferenda”. Opracowanie dostępne jest na stronie internetowej Instytutu www.nist.gov.pl

www.nist.gov.pl/nauka-i-badania/opinie-i-analizy

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu NIST przeprowadził cykl szkoleń dotyczących funduszu sołecznego: w Poznaniu, Dobieszkowie, Sieradzu i Słupsku. **Łącznie przeszkolono blisko 360 sołtysów z dwóch województw: łódzkiego i pomorskiego.** Kolejne szkolenia uwzględniające problematykę funduszu sołecznego realizowane będą we wrześniu i październiku br.

„Fundusz sołecki w praktyce” - 14 czerwca 2019 r., Dobieszków

Koła zamachowe nowoczesnej i aktywnej wsi

Koła Gospodyń Wiejskich wnoszą ogromny wkład w rozwój kultury polskiej. Nowelizacja ustawy o kołach gospodyń wiejskich umożliwi im działanie także na terenie sołectw w granicach miast oraz w miastach do 5 tysięcy mieszkańców.

O zmianach w przepisach dyskutowano podczas I Kongresu Kół Gospodyń Wiejskich Województwa Łódzkiego w Opocznie. Mówiła o tym Joanna Kopcińska, ówczesny rzecznik rządu (obecnie poseł do Parlamentu Europejskiego). Nowe przepisy nie tylko pozwolą na aktywizację gospodyń w małych miejscowościach. Wzrosła również pula środków do rozdysponowania dla KGW – z ubiegłorocznych 16 mln zł do 40 mln zł w tym roku.

– Dodatkowe wsparcie, które skierował rząd, pozwoli na wykorzystanie potencjału KGW – powiedziała Joanna Kopcińska. – O tym, że serce Polski bije na wsi, wiemy. Jednak dzięki działalności KGW bije jeszcze mocniej.

Kongres, który odbywał się pod patronatem Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego okazał się wielkim sukcesem frekwencyjnym. W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Stanisława Staszica w Opocz-

I Kongres Kół Gospodyń Wiejskich Województwa Łódzkiego, 19 maja 2019 r., Opoczno

nie spotkało się blisko czterysta siedemdziesiąt ubranych w stroje ludowe uczestniczek. Panie prezentowały

swoje wyroby kulinarne i wymieniały doświadczenia.

Inicjatorem i honorowym patronem wydarzenia był Grzegorz Schreiber, Marszałek Województwa Łódzkiego. Samorząd województwa reprezentowała Iwona Koperska, Przewodnicząca Sejmiku.

– Członkinie KGW są liderkami społeczności w których żyją i stoją na straży tradycji ludowej regionu – powiedziała Iwona Koperska. – To dzięki nim wieś jest aktywna i nowoczesna.

Na Kongres przyjechali również parlamentarzyści: Antoni Macierewicz, Witold Waszczykowski i Robert Telus. Ostatnim akcentem wydarzenia były występy artystyczne. Na scenie zaprezentowali swoje umiejętności „Drzewiczanie”. Na koniec wystąpiła Krystyna Giżowska.

Organizatorami wydarzenia byli: Starostwo Powiatowe w Opocznie, Fundacja Dar Dla Potrzebujących i Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Opocznie.

I Kongres Kół Gospodyń Wiejskich Województwa Łódzkiego, 19 maja 2019 r., Opoczno